

Jazyk a filosofie

Ne každý jazyk se stejně „hodí“ pro filosofování, tj. aktivní, vynalézavé („experimentující“) filosofování. A nejde jen o ‚vyspělost‘ jazyka, jak by se někteří mohli domnívat. Některé jazyky tíhnou k ‚povídání‘ o filosofii a filosofech, ale jsou značnou překážkou pro úspěšné jazykové vyjadřování filosofických (pojmových) ‚novinek‘. Tak třeba jazyky odvozené resp. odvozované z jiných (jako románské jazyky z latiny, a zvláště angličtina z několika značně různých jazyků) ztrácejí v průběhu změn uvědoměný kontakt s původními (etymologickými) kořeny, které jsou jakoby uvolňovány, rozostřovány až ztráceny. Jinou vadou může být příliš velký důraz na substantiva resp. tendence k potlačování sloves, zejména vyjadřujících aktivitu (činnost) a akci, eventuálně k přednostnímu převádění změn na pasivity (takovou tendenci známe např. z němčiny). Některé (zejména mimoevropské) jazyky znají jen velmi omezené užití slovesa „býti“ (nebo „míti“ – „máme“ nebo „mám“ třeba ruština nahradí slovy „u nas“ nebo „u miňa“). Atd. Záleží ovšem také na hledisku: některé způsoby rozvíjení jazyka vycházejí třeba vstříc tendenci k zpředměťňování mnohem víc než jiné. To vše (a mnohé další) má značný vliv na filosofické myšlení, ale na nikoli pouze na jeho styl, nýbrž vliv „věcný“, obsahový, na způsob přístupu, ale i zpracování témat atd.

(Písek, 121101-2.)